

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 33 (2897) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad

Singapur városába benyomultak a japán csapatok

A 123 éves singapuri angol uralom végőrái. Gyors összeomlás előtt áll a brit védelmi rendszer. Elfoglalták a japánok a sziget legfontosabb ellenállási központját

Német-norvég békekötés készül (?)

Singapurból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A bangkoki rádió jelentése szerint Gordon Bennet tábornok ellenoffenzívát kísérelt meg Singapur szigeten, hogy megállítsa a japánok előnyomulását. Az ellenoffenzíva kudarccal járt, amit a tábornok maga is elismert. A legerősebb harcok most a tengahi repülőter körül folynak. A brit erők kétségbeesett kísérleteket tesznek, hogy a Singapur belvárosától 10 kilométerre levő japánokat feltartóztassák.

Rómából jelentik: (MTI) A Message-ro jelentése szerint immár kétségtelen, hogy a singapuri brit védelmi rendszer gyors összeomlás előtt áll. A gyors összeomlásnak oka főként az, hogy a britek egész védelmi rendszerüket a tenger felől várható támadásra alapították és csak 2 hónappal ezelőtt kezdtek számolni azzal, hogy Maláj felől is meg lehet támadni Singapurt. Ez a két hónap azonban már nem volt elegendő az új védelmi vonal kiépítésére. A japánok a csatornán való átkelésnél fémből készült tutajokat használtak, amelyek víz alatt uszva valóságos izsapszörnyetegekként emelkedtek ki a tengerből. Tokióban meg vannak győződve arról, hogy Singapur 123 éves angol birtoklásának napjai immár meg vannak számlálva.

A Singapur város felé vezető utcsomópontok már japán kézben vannak

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A brit híriroda jelentése szerint Singapur városában már hallani lehet a géppuskák kelepelését és az ágyúk dörgését. A szövetségesek helyzete igen komoly. A japánok újabb partraszállást hajtottak végre. A sziget északi felében hatalmas tüzek lángolnak.

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A császári főhadiszállás közli:

A japán csapatok már hajnalban elfoglalták Bukit Timuhot, Singapur szigetének leghatározottabban fekvő erődít-

ményét és legfontosabb ellenállási központját. Singapur városának központja innen csak 9 kilométerre van. Bukit Timuh 172 méter magasságban fekvő erődje a sziget legfontosabb védelmi pontja volt.

Singapur utcáit ellepik a megvert és menekülő brit csapatok

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Legújabb harc-téri jelentések szerint Singapurban nagy zavart idézett elő a japán csapatoknak Singapur irányában történő meglepően gyors előretörése, főként, mert mindig újabb megvert és menekülő csapatok visszavonuló csapatok jelennek meg Singapur utcáin. Az angol hadvezetőség erősen készül arra, hogy a városból északra felé kivezető utakon feltartóztatja a japánokat. A japán légiőron azonban már a város területén levő védelmi berendezéseket bombázza. Egyben bombázzák a visszavonuló angol csapatokat is.

Benyomulás Singapur városába

Tokióból jelenti a N. T. I. délután fél 3 órakor: A japán csapatok szerdán délután 2 órakor benyomultak Singapur városának nyugati részébe.

A japán csapatok singapuri benyomulásának híre egész Japánban óriási lelkesedést keltett. Fokozza az örömmámort, hogy ez a nagyfontosságú esemény egybeesik a Főikelelő Nap országának nagy nemzeti ünnepével: Nippon népe ugyanis ma ünnepli a japán császárság megalapításának 2601-ik évfordulóját. Erre az alkalomra Japán ünnepi díszbe öltözött s a császári palotában ma délelőtt nagy-szabású fogadás volt. Ezt az ünnepnapot tette most még örömteljesebbé, még ragyogóbbá a hős japán csapatok világraszóló győzelme.

Rómából jelentik: A Stefani iroda stockholmi jelentése szerint a singapuri események a londoni tőzsdén nagy hanyatlást idéztek elő. Majdnem valamennyi címlet jelentős áreséseket

Tokióból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Tokiói katonai körökben számolnak Singapur rövid időn belül való elesével, mivel a japán páncélszervezetek már elfoglalták az odavezető utcsomópontokat.

Londonból jelentik: (B. T.) Londoni katonai körökben nagy figyelemmel kísérik a holland-indiai eseményeket. A japánok újabb térfoglalásból és előkészületeiből Jáva szigete elleni közvetlen támadásra következtetnek. A japánok már elfoglalták Celebes sziget délnyugati részének fontosabb helyeit és Borneo déli felében is megvetették lábukat, úgy hogy mint két ugródeszkáról indulhatnak Surabaja ellen. Más hírek szerint Borneóban nagy csapatösszevonásokat végeznek. Mindebből Londonban a Jáva ellen várható támadásra következtetnek.

Holland-India és Ausztrália helyzetét is válságosnak látják a csendes oceáni értekezleten

Batáviából jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Holland-indiai körökben súlyos az aggodalom Singapur sorsa miatt. Batáviái körökben nem titkolják, hogy Singapur elfoglalásával megnyílik az út Holland-India felé. Hasonlóan nagy az aggodalom Ausztráliában is. Az ausztráliai kormány értekezletet tartott, amelyen hosszasan vitatták azo-

kat a lehetőségeket, amelyek Ausztráliára várnak.

Londonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Washingtoni értesülés szerint a csendesoceáni értekezleten a hangulat igen pesszimista volt. Nemcsak Singapur elesével számolnak, hanem igen válságosnak tartják Holland-India és Ausztrália helyzetét is. Londoni körök szerint nincsen olyan védelmi terv, amellyel Holland-Indiát meg lehetne menteni. Valószínűnek tartják Londonban azt is, hogy Churchill kormánya egy ilyen újabb vereség után nem tarthatja magát.

Saigonból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A japánok a johorei átkelésnél új készülékeket használtak, amivel meghiusították az angoloknak azt a tervét, hogy a tengeren uszó benzín felgyújtásával megakadályozzák az átkelest. A találmányról semmi közlekedési ismertetést nem adnak.

Londonból jelentik (Bud. Tud.): Emlékezős helyen közlik, hogy a brit csapatok a libiai harcokban 18.000 embert veszítettek. A veszteségből 3090 a halottak száma.

Athénből jelentik (MTI): A NTI jelenti: Brit repülőgépek Athén környéke ellen intézett támadása kizárólag olyan községeket sújtott, amelyek minden katonai célponttól távol fekszenek és semminemű hadászati jelentőségük nincsen. A ledobott bombák szegény lakónegyedekre estek. A bombázás következtében 15 ember meghalt, 16 súlyosan megsebesült és több, mint 60 ember maradt hajlék nélkül.

Sevilla a Franco-Salazar találkozó színhelye

Madridból jelentik: (MTI): A NTI jelenti: Politikai körökben híre jár, hogy Franco spanyol államfő szerdán a spanyol külügyminiszter kíséretében Sevillába utazott. Ugy tudják, hogy ott fogadja a portugál államelnököt és a portugál miniszterelnököt. A spanyol és a portugál államférfiak a sevillai Alcazar szállóban szállnak meg. Számos spanyol újságíró már Sevillába utazott.

Általánosságban elfogadta a képviselőház a kormányzóhelyettesről szóló törvényjavaslatot

A képviselőház keddi ülésén a délutáni órákban is folytatták a kormányzóhelyettesről szóló törvényjavaslat tárgyalását. Putnoky Móric előadó hangoztatta, hogy a javaslat a kormányzóhelyettesi intézmény felépítésével akarja alátámasztani a magyar alkotmányosság ezer éves épületét. Nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy a nehéz és forradalmi időkben az állami főhatalom gyakorlására létrehozott kormányzói intézmény sikeresen hidalta át a kényszer interregnumot. Az a személy, akit e nehéz tiszttel betöltésére kiválasztottunk, a Gondviselés ajánléka a nemzet számára.

A kormányzói intézményt nem az államhatalom végleges intézményének szánta a nemzet. Számolva a kormányzói hatalom fenntartásának előrelátható tartalmával, a hatalom gyakorlásának biztosítása kívánatos. A kérdés rendezése csak is a javaslat által tervezett módon külön kormányzóhelyettesi tisztség szervezése útján valósítható meg.

Az előadó ezután az alkotmányos nemzeti élet fontosságáról szövegeztet a magyarság számára „egvedül lehetséges politikai életformának” mondott.

Vitéz Imrédy Béla hozzászólása a javaslat- hoz

A Magyar Megújulás Pártja részéről Imrédy Béla szólott a javaslatról.

Nem kis feladat — kezdte beszédét Imrédy Béla. — az előttünk fekvő javaslatról hozzászólni. Rendkívüli időkben rendkívüli jelentőségű javaslat került elénk, rendkívüli módon. Rendkívüli időköt mondtam és ezt nem kell különösebben indokolnom, hiszen mindnyájan tudjuk, hogy nemcsak a ma élő nemzedéknek, hanem a nemzedékek hosszú sorának sorsa az előttünk álló hónapokban és években dől el. Mi, ennek a nemzetnek törvényhozói, akik a nemzet életének belső berendezését vagyunk hivatva, elsősorban alakítani, e rendkívüli idők súlyát különösképpen átérizzük. Lelkiismeretünk legmélyére kell leszállnunk és onnan kell keresnünk az indítást. Egész életemben igyekeztem minden

félig-meddig jelentős lépésnél lelkiismeretem mélyére lehatolni és épp ennek a mélyből jövő indításnak a hatása alatt erkölcsi kötelességnek érzem az előttünk fekvő javaslat tárgyában szót emelni és mindjárt előre megmondom, a javaslat ellen felszólalni. Meg vagyok győződve, hogy a Ház minden egyes tagja legjobb lelkiismerete szerint jár el. Azok is, akik a javaslat mellett szólnak fel, azok is, akik ellene emelnek szót, de azok is, akik hallgatással vélik legjobban teljesíteni törvényhozói kötelességüket. Ugyanaz a hazafiasság, ugyanaz a nemzetfízetés, ugyanaz a szolgáltniakarás kell, hogy mindnyájunkat eltöltsön. De ugyanez a hűség, hódolat és ragaszkodás él valamennyiünk lelkében az Államfő iránt. Ne lássunk tehát egymásban a vélemények különbözőségéből folyólag ellenfelet, hanem tiszteljük egymásban a meggyőződés erejét.

Imrédy ezután azt kérte, hogy a javaslattal kapcsolatos eseményeket ismertessék a közvéleménnyel, az után sajnálattal mutatott arra rá, hogy a kormány nem adott elég időt a javaslat tanulmányozására. Kifogásolta azt is, hogy a kormány a sürgősséget mondatja ki a javaslat tárgyalására, annál is inkább, mert alkotmányunk módosításáról van szó, olyan állandó intézmény meghonosításáról, amely nagy befolyással lesz államéletünkre. Tiltakozott azután az ellen, hogy felszólalása miatt az egységbontás vádjával illessék, majd így folytatta:

Méltóztassanak elhinni, hogy az ország egységét nem a parlamenti tárgyalás bontja meg. Ha mi itt felszólalunk most, nem egységet bontunk meg, hanem pusztán nagyon szerényen hangot adunk azoknak az aggodalmaknak, melyek a nemzet fiainak nagy számát máris eltöltik. És ha az egységes apellálás történik, akkor én tisztelettel arra kérem a kormányt, terjesszen a mostani helyzet olyan javaslatot a Ház elé, amely a jelen javaslat súlyos hátrányainak elkerülése mellett honorálja azt az érvelést, azt az indokot, amelyet teljes lojalitással elfogadok, nevezetesen, hogy kormányzó urunkat tulságosan nagyszámú és terhes teendői egy részétől miként tudnók tehermentesíteni.

miképp tudnók lehetővé tenni, hogy az ő annyi viszontagságban kipróbált bátorsága, bölcsesége és biztos ítéllete minél tovább kormányozhassa országunk hajóját.

Nagy kérdésről van szó, olyan kérdésről, amelyben pártállásfoglalás nem játszhatik szerepet. Itt minden egyes törvényhozónak a saját lelkiismeretében kell a választ megtalálnia. Nem alkalmaztunk sem oktrojt, sem pártfegyelmi rendelkezést pártszövetségünknek e Házban ülő képviselőivel szemben. És ha mégis egyik velem abban a felfogásban, amelyet kifejték és ha nevükben és megbízásukból beszélek, úgy ezt szabad elhatározásunknak köszönhetem, amely minden erkölcsi presszió, vagy kényszer nélkül nyivánult meg ez állásfoglalás irányában. De szeretném ugyanezt kérni valamennyi párttól, a túldolái igen tisztelt kormányparttól is, mert, hogy melyik esik nagyobb súllyal latba: a képviselőknél szabadakaratból fakadó elhatározása, avagy pártfegyelemből eredő magatartása, annak megítélését a nemzetre és a történelemre bízom.

Imrédy Béla ezután rátért a javaslat érdemi tárgyalására. Részletesen foglalkozott a nádori tisztség lényegével, történelmével. Ismertette a nádori intézményt létesítő, jogkörét megállapító és szabályozó törvényeket és rámutatott arra, hogy maga a nádori tisztség nem is magyar eredetű intézmény, majd így folytatta:

Nyilvánvaló, hogy azok az okok, amelyek a nádori méltóság jogkörének a kifejlesztéséhez és az intézményhez való ragaszkodáshoz vezettek, ma már semmiképpen sem állnak fenn. Az osztrák örökös tartományokkal való államjogi kapcsolatunk megszűnő. Magyarország teljes szuverenitásának és függetlenségének birtokában nemzeti államfőt vallhat magáénak, felelős minisztériuma van, az állami főhatalmak gyakorlását ki-

Vigyázat!

A Darmorl hashajtót utána-
zák. Ügyeljen, mert minden
tablettán a „DARMOL”
szóznak és T alaku bevágás-
nak kell lenni. Kimondottan
eredeti csomagban kérje.

DARMOL

forrott jogelvek szerint szabályozták, az államfő távolléte kivételesen fordul csak elő és akkor sem jelent le-
küzdhetetlen akadályt, — így tehát a nádori intézmény bármilyen formában, bármilyen név alatt való visszaállításának semmi szüksége sem mutatkozik. A nádori intézményre, mint analógiára, vagy történelmi precedensre való utalás tehát semmiképpen sem lehet helytálló. Ezért a történelemben más analógiát kellene keresnünk.

Ezután Imrédy azokat a rendkívüli eseteket ismertette, amikor alkotmányférelemmel helytartókat neveztek ki. Hóman Bálintot és Székfi Gyulát idézte, megemlítve azt is, hogy a javaslat indokolásába ennek kapcsán tévedés csúszott be. Miután pedig a történelmi visszaillesztésbe következtetési pontokba foglalta, rátért a külföldi államfőhelyettesek példájának ismertetésére is. Érdekes szempontot vetett fel ebben a tekintetben, amikor azt mondotta:

T. Ház! Ez talán a leglényegesebb intézkedés ebben a javaslatban, olyan lényeges intézkedés, amelyre precedens akár történelmünkben akár más országok alkotmányában aligha hiszem, hogy találhatnánk. *A javaslatban államfői hatalom személyi duplicitásának a bevezetését kell látnom, dacára mindazoknak a jogi kautéláknak, amelyeket a javaslat az államfői hatalom megszoztottsága látszatánál elkerülésére beépíteni törekszik. Duplicitást kell látnom, mert lehetséges az is, hogy egy s ugyanazon időben az államfői jogok egy részét a kormányzó, egy másik részét a kormányzóhelyettes gyakorolja. De lehet az is, hogy az államfői jogok teljét egy ideig a kormányzóhelyettes gyakorolja, hogy azután a jogok személyes gyakorlása ismét a kormányzó kezébe szálljon vissza.*

Egyek vagyunk a Kormányzó személye iránti hűségben

A politikai szempontok ismertetése után Imrédy Béla így folytatta:

— Nagyon szet vagyunk hasznat a politikai felfogás, a társadalmi bajaink-ról alkotott nézetek és a követendő ut tekintetében, egyben azonban egységesek vagyunk: a hűségben, a tiszteltetben, a ragaszkodásban Kormányzó Urunk személye iránt. Az egységes érzelmek ezt a mértékét senki más nem tudja Magyarországon maga köré tömöríteni s ezt a körülményt, most, amikor az elkövetkezendő nehéz hónapokban és években mindennél nagyobb szükségünk van az egységeitő ényezők ápolására és a felfogásbeli különbségek csökkentésére — szintén számításba kell vennünk.

A sérthetlenség és büntetőjogi kérdések érintése után így folytatta:

T. Ház! Mindezek után pártszövetségünk nevében a következő nyilatkozatot teszem:

„A Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártszövetség képviselői melysége aggodalommal vették tudomásul

a kormányzat azt a kezdeményezését, hogy a kivételes állapotokat deklaráló törvények hatálya idején a kormányzóhelyettesi intézmény bevezetéséről törvényjavaslatot nyújtott be az országgyűlésnek. A törvényjavaslat bevezetne szándékolt intézmény történelmünk tanulságaival nem igazolható;

az államfői jogkör gyakorlásában személyi kettősséget vezet be és surlódásoknak, fennakadásoknak és viszályoknak magvát rejti magában;

nem felel meg a korszerű kormányzás követelményeinek;

az államfő megválasztásának a nemzetre visszazárított jogát szabad érvényesülésben nehezíti.

Mindezeknél az okoknál fogva a Magyar Megújulás Nemzetiszocialista Pártszövetség e törvényjavaslatot nem fogadja el, részletes tárgyalásában részt nem vesz és e törvény létrejöttéért és az abból származó fejleménye-

Apolló Filmszínházban

A svéd-norvég filmgyártás legnagyobb alkotása

FÉLVÉR

Belvárosi

Honvédek előre

Minden magyar filmje.

A megelevenedett mesevilág!

VASKORONA

A szintiszta művészet filmje!

CASINO

kért minden felelősséget elhárít magától".

A nyilatkozat felolvasása után a következőkben fejezte be felszólalását:

— Számolnom kell azzal, hogy a javaslatból törvény lesz. Számolnom kell azzal is, hogy a meghozandó törvény alapján kormányzóhelyettes választó országgyűlésre kerül sor. Arra kérem Önöket, hogy a személy megválasztásánál legyenek tekintettel arra, hogy ennek az országnak, hogy be tudja tölteni európai hivatását, hogy az új európai rendnek, mint független és szabad nemzeti életet élő állam, méltó és tisztelt tagja legyen, egy tisztultabb, szociálisabb szellemre és ennek megfelelő állami és társadalmi berendezésre van szüksége. Remélem, fognak találni olyan igaz magyar férfiut, aki ezt a szükségletet nemcsak megérti, hanem szívvel átérzi és egyéniségének súlyával és emelkedettségével érvényre juttatja — olyan férfiut, aki az új Európa lelkét is meg tudja látni a magyarságban és meg tudja találni azt a

szintezist, amely sajátos és örök magyarságunkat ezzel az új európaiasággal összehangolja. És legyenek tekintettel még egyre: hadban állunk és háboruban való részvételünk különös jelentőséget kölcsönöz az állami jogkör ama részének, amelyet haduri jogok néven ismerünk. Ezeknek a gyakorlása a katonai tudás és tapasztalat igen magas fokát igényli és hálát kell adnunk az Uristennek, hogy kormányzó urunk személyében izig-vevrig katonamember áll az ország kormányrudjánál. Ha a kormányzóhelyettesi tiszti minden tekintetben megnyugtató megoldásról akar a nemzet gondoskodni, akkor szerény nézetem szerint erre a körülményre, a haduri jogok esetleges gyakorlásánál megkívánt követelményekre is indokolt figyelemmel lenni.

T. Hála! Nyitott szívekkel állottunk az ország színe elé. Egyéni érdekekről megfeledve, senkinek érdekét nem szolgálva, csak a nemzet javát nézve teljesítettük lelkiismeretünk parancsát. A törvényjavaslatot nem fogadom el.

Az a párt, amelynek egész politikai törekvését eddigi precedensek félreteretése jellemzi, miért keres épennél a javaslatnál precedenst.

A pártok vezetőinek előzőleg megadott tájékoztatásom során azt hangsúlyoztam, amit a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség vezérszónoka beszéde végén szintén megállapított, hogy adott esetben létrehozandó intézményről van szó.

Jól tudom, hogy a külföldi alkotmányokban nincs erre példa. Az 1920 évi első t. e.-kel teremtett hiányt kívánjuk pótolni a magyar alkotmányunk megfélemlen.

Alkotmányjogi jogrendszerünkben az állami hatalom mindig elkülönült a törvényhozói és végrehajtó hatalomtól. Ennek oka a magyar alkotmány történelmi fejlődéséből rejlik.

Nevezetesen abban, hogy nálunk a végrehajtó hatalom nem áll szoros összefüggésben az állami jogkörrel, vagy legalább is nem teljesen. Ha tehát a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség vezérszónoka a magyar történelemben nem talált precedenst erre a megoldásra, amelyet a törvényjavaslat nyújt, akkor figyelmen kívül hagyja ezt a tényt. A bizottság tagjai a miniszterelnök szavait nagy lelkesedéssel fogadták.

Bárdossy miniszterelnök beszéde az ülés szünetében tartott értekezleten

A képviselőház közjogi bizottsága Pékny László elnöklésével kedden délelőtt a képviselőház ülésének szünetében ülést tartott, amelyen Putnoky Mór előadásában részleteiben tárgyalta a kormányzóhelyettesről szóló törvényjavaslatot. A részletes tárgyalás során az előadó a második paragrafus negyedik bekezdéséért a következő szöveget javasolta: *Az együttes ülésen résztvevő országgyűlési tagok számát az elnök a jelenlévő országgyűlési tagok alapján aláírt jelenlévési-iv alapján állapítja meg.*

A bizottság a második paragrafust a fenti módosítással elfogadta. A javaslat további szakaszánál Mezey Lajos és Bajcsy-Zsilinszky Endre felszólalása és a miniszterelnök válasza után egyhangúlag elfogadták részleteiben is a javaslatot és kimondták a javaslat tárgyalására a sürgősséget.

A javaslat elfogadása után a miniszterelnök szólalt fel.

Már a tegnapi értekezlet során az az érdeklődés fordult az országgyűlési pártok vezetőihez, hogy tegyék lehetővé a törvényjavaslat tárgyalásának méltóságos lefolyását. Ha nem talán tán volna az aggályaik, azokat tisztázzák a pártközi értekezlet keretében. Az értekezletet ma délelőtt folytatták és annak eredményeként arra a megállapodásra jutottak, hogy valamennyi párt, kivéve a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség és a Nyilaskeresztes Párt, nem jelöl ki szónokot.

Sajnálattal kell megállapítania, hogy a pártok vezetői közt létrejött megállapodással ellentétben, amelyet a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség nevében Jaross Andor is elfogadott, a párt szónoka jóval túlmélt az ön- amit deklarációnak lehet nevezni.

Éles polémia volt olyan kérdésekkel, amelyeknek tisztázására a pártközi értekezlet keretében alkalom lett volna. Elképzelhetetlen, hogy szabad megbeszélés eredményeként létrejött megállapodást, alig egy órával annak létrejötte után ilymódon megszegnek. Semmiesetre sem mutatta azt a szellemet, amelyet nyugodt, méltóságos parlamenti tárgyalás biztosítására kértem. Nagy megelégedéssel hallottam, hogy a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség vezérszónoka állandóan arra hi-

vatkozott, hogy a törvényjavaslatot életrehozandó intézményre alkotmányjogi szempontból nincs precedens.

Crippset tekintik a jövő emberének Angliában

Bernből jelentik: (MTI) Az OFI jelenté: Ideérkezett londoni értesülés szerint az a változás, amely az angol kormányban legutóbb végbement, csak előjátéka volt annak a nagy átalakulásnak, amely a legközelebbi időben bekövetkezik. Londonban sokan vannak azon a véleményen, hogy Sir Strafford Crippset kell a jövő emberének tekinteni.

Rómából jelentik: (MTI) A Popolo di Roma megállapítja, hogy Sir Strafford Cripps, aki annak idejében Londont képviselte Moszkvában, most Moszkvát képviselni jött vissza Londonba és most, mint bolsevista ügynök tevékenykedik Európa bolsevizálásán. Az angol hidegvérrel ki akarják szolgáltatni Európát a vörös barbarizmusnak.

A norvég miniszterelnök Berlinbe utazik

Berlinből jelentik a Pest különútdüldője: Küssöbön áll Quisling norvég miniszterelnök németországi utazása Po-

litikai megfigyelők szerint az utazás könnyen jelentheti a német-norvég békekötés tervét.

Seitan Jonel ékszerei a valutabíróság előtt

Nagyvárad. Saját tud. Seitan Jonel, az Egyesült Bank volt román igazgatóját mindenki jól ismerte Nagyváradon. A visszacsatoláskor Seitan megtorlasként kiutasították s ettől az időtől többiben is megjelent a magyar-román határon, ahol volt tisztviselővel folytatott beszélgetéseket. Most azután a valutabíróság elé került Seitan miatt a Léderer és Kálmán-féle malom tulajdonosa. Seidenfrau József, akit értéktárgyak kicsempészésének kiserlete miatt vontak felelősségre. Seitan ugyanis távozásakor a bank safejében hagyta mintegy tizenötezer pengőnek megfelelő készpénzt, 15 ezer pengő értékű gyűrűjét és felesége nyolcezer pengős fülbevalóját. Egy alkalommal üzenetet küldött a határról egyik tisztvi-

selőjének, hogy a gyűrűt és a fülbevalót vigye a határra. Ez a tisztviselő, Salamon Miklós azonban akkor beteg feküdt, egy másik tisztviselő, Blum László nem volt akkor Nagyváradon, így tehát a bankkal, illetve Seitannal közeli viszonyban állott Seidenfraut értesítették az üzenetről.

Seidenfrau át is vette Seitanról a sef kulcsát, hogy az ott őrzött gyűrűt és fülbevalót kivigyék, de a hatóság közben megtudta a dolgot, a sef kulcsot, illetve a sefben őrzött értékeket lefogalták és az eljárás megindult. Kedden tárgyalta az ügyet Nagyváradon a budapesti valutabíróság és délután fél ótkor hirdette ki a törvényszék ítéletét, melyben a vádlottat az ellene emelt vád alól felmentette s elrendel-

te a Seitan ellen kibocsátott nyomozólevél visszavonását.

Rövid indokolás, a vezérkar főnökének kiadott rendeletéhez a törvényes kereteket kitöltő alaprendelet csak október 31-én lépett életbe a felszabadult Erdélyben, az eset pedig október 27-én történt.

Az ügyész fellebbezett a felmentő ítélet miatt.

Gyapai László és Dalló Gyula a nagyváradai Bolgár-Magyar Egyesület diszelnökei

(Nagyvárad.) Vasárnap alakult meg a közel 150 tagot számláló Bolgár-Magyar Egyesület Nagyváradon. Az új egyesület egyhangúan elhatározta, hogy diszelnökké dr. Gyapay László helyettespolgármestert és dr. Dalló Gyula tanácsnokot kéri fel, akik a felkérésnek a legnagyobb örömmel tesznek eleget.

Beállító lakatosokat keres a Munkaközvetítő

(Nagyvárad.) A nagyváradai Állami Munkaközvetítő Hivataltól nyert értesülésünk szerint Székesfehérvárra sok jó beállító lakatos keresnek azonnali állandó alkalmazásra. Olyanok jelentkeznek, akik főleg esztergautomata beállításával foglalkoztak. Jelentkezni lehet Szilágyi Dezső-utca 28. szám alatt a Munkaközvetítő Hivataltalban. (Telefon: 25-76.)

A trianoni békeparancs törvénytárból való törlését kéri Nagyvárad városa

Nagyvárad. Saját tud. Csütörtökön délelőtt 11 órakor kisgyűlést tart a város törvényhatósági bizottsága, délután 5 órakor pedig a közigazgatási bizottság tartja meg ülését. — A kisgyűlése tárgysorozatának egyik pontja a „Magyar Nemzeti Szövetség” leirata lesz. A szövetség múlt évi közgyűlésén elhatározta, hogy mozgalmat indít az 1920 június 4-én Trianonban aláírt „békeparancsnak”, amely a magyar törvénytár 1941. évi 33-ik törvénycíkké, mint a magyar nemzetet megalázó igazságtalan szégyentörvénynek a magyar törvénytárból való törlésére.

A Magyar Nemzeti Szövetség most megkereséssel fordult az ország összes törvényhatóságaihoz és javasolja, hogy az egyes törvényhatóságok közgyűlési határozat alapján feliratban kérjék az országgyűléstől a gyászos emlékű békeparancs törlését az országos törvénytárból.

Nagyvárad törvényhatóságának kisgyűlése csütörtökön tesz javaslatot a felirat útvében a közgyűlésnek s az állásfoglalás az egész ország területén egyöntetű akarataival találkozik.

Végefelé közelednek a szerbiai bandák elleni harcok. Belgrádból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenté: A szerbiai tisztító harcok során most már teljesen megsemmisítették a kommunista bandák maradványait. A legutóbbi harcok során kommunista bandák mintegy 250 tagját agyonlőtték és 128-at elfogtak.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje Magyar Lapok-at

Miért legyőzhetetlen a japán katona

Irtá: K. MIURA, a berlini japán nagykövetség titkára

Ma, február 11-én üli a japán századik évfordulóját. Egyedülálló magyarázza meg? A japán nép, közlünk az évforduló alkalmával az őszinte tiszteletből és szeretetből érdekes cikket egy japán dip-

lomatól. A japán császárság alapításának kétezerhatszázadik évfordulóját. Egyedülálló magyarázza meg? A japán nép, közlünk az évforduló alkalmával az őszinte tiszteletből és szeretetből érdekes cikket egy japán dip-

(M. N.) A nyugati időszámítás 1932. évében történt, hogy egy japán őrnagy a Sangháj körüli harcokban eszméletét veszítette és ebben az állapotban az ellenség kezébe került. Az előnyomuló japán csapatok néhány nap múlva kiszabadították ugyan a togságba. az újságoknak azonban néhány nap múlva mégis arról kellett hírt adniuk, hogy az őrnagy ugyanazon a helyen, ahol ideiglenesen togságba került, önkézzel vetett véget életének.

Vajon hogyan kell értenie a nyugati embernek ezt az esetet?

— A tiszt sebesülten és öntudatlan állapotban került togságba; lehet-e ezt megszegényítőnek tekinteni? Miért vetett véget életének, hiszen tapasztalataival, katonai ismereteivel, hátorságával és lelki erejével hazájának továbbra is és jobban szolgálhatott volna, mint halálával? — A japán őrnagy tettére kizárólag csak a yamato-szellem, az ősi japán lovagi szellem adhatja meg a magyarázatot.

A modern japán katona lovagi kódexe, a Senjinkun, a harctéri magatartás első szabályát ebben a parancsban foglalja össze: „Élve ne viseld el a togságba jutás szégyenét; így halálod után nem kell a vétesség és bajokozás rossz hírért hátrahagynod”. A japán katona a togságba jutást másodszor óta lemoshatatlan szégyennek tekinti és inkább a halált választja. Bármennyire többet használhat is, különösen a modern háborúban, ha a katona életben marad és legalább békében fontos feladatok teljesítésével szolgálhatja hazáját, a japán harcos mégis másképpen gondolkodik: Ha tovább él a togságban, az annyit jelent számára, hogy nem harcolt a halálig, hogy a Tennoval, hazájával és népével szemben nem áldozta fel magát a végsőkig.

„Akár a tengeren, hol a tenger-víz mossa körül testemet, Akár a szárazföldön, hol a hegyek moha lepi csontjaimat, Mindenütt csak a nagy uralkodóért akarok harcolni, Magammal mitsem törődve.”

Amint ez a ma is újból és újból felhangzó ősi katonának is kifejezésre juttatja, a japán katona nem számol azzal, hogy visszatér még az életbe. Nelson lord ezt mondta halálós ágyán: „Hála az égnek, megtettem kötelességemet”; a japáni azonban nem kötelességteljesítésből harcolt, hanem azért, hogy feláldozza életét.

Báiz, Japan egyik legjobb ismerője, az orosz-japán háború korából a következő élményről számolt be. Egyik japán ismerőse felkereste fiával, akinek a következő napon kellett bevonulnia. A beszélgetés természetesen a háborúra terelődött és az idős japán úr elbeszélte, hogy négy évvel ezelőtt a boxerlázadás alkalmával egyik fiát már elvesztette és most

második fiát küldi a háborúba, maku-látlán családi címerének tehát nincs hordozója, mivel nincsen már több fia. Báiz vigasztalni próbálta öreg barátját.

„Nem mindenki esik el, aki a harctérre megy; meg vagyok győződve, hogy fia dicsőséggel elhalmozva tér majd haza.” A japán atya azonban fejét rázva válaszolta: „Nem, fiam azért megy a háborúba, hogy hősi halált haljon, nem pedig azért, hogy élve térjen haza.”

Annak, hogy Japán eddig egyetlen háborút nem veszített el, egyesegyedül ez a hősi szellem a titka. Ennek köszönheti a birodalom, hogy 1274-ben és 1281-ben a 150.000 emberrel támadó mongolokat 50.000 főnyi katonasággal vissza tudta verni és megmenekült a szörnyű pusztítástól. Ez a szellem vezérelte a japán csapatokat győzelemre az 1894/95 évi kínai-japán és az 1904/05. évi orosz-japán háborúban is. De éppen így azok a katonák is egytől-egyig elvannak rá szánva, hogy mindenüket feláldozzák, akik ma a Csendes-óceán óriási harctérén a tengeren, a szárazföldön és a levegőben küzdenek.

Ennek a szellemnek éppen úgy semmi köze sincsen az ideálnélküli fatalizmushoz, mint ahogyan valami lelki eltompultság vagy érzéketlenség nyomatát sem lehet benne felfedezni. A japánok virágszeretete, mely az élő növény megcsonkítását sem engedi meg, már maga is elég bizonyíték lehetne. Lehet ugyan, hogy a japán könnyen eldobja magát az életet, az azonban távolról sem jelenti az élet értékének megtagadását. Ugyanaz a japán katona, aki könnyű szívvel mond le saját életéről ellentete életét a legnagyobb tiszteletben tartja. Nemcsak a japán történelem őskora, hanem például az első világháború is bővelkedik bizonyító példákban. A kanadai hadseregben szolgáló japán katonák egy része a nyugati fronton a német hadsereggel közvetlenül is szembe került.

Isomura önkéntes egy alkalommal súlyosan sebesült német katonára bukkant. A sebesült erőtlenségű szomjúságban szenved mire Isomura szó nélkül megitta kulacsából. Közben azonban egy angol katona is odaérkezett, aki szuronyával nyomban a sebesülthe akart rohanni.

„Nem látod, hogy ez az ember súlyosan sebesült!” — vetette magát közbe Isomura.

„Eh, mit válaszolt az angol, sebesült, vagy nem, számunkra minden

megölt ellenség nyereség.”

„Hol marad azonban a keresztényi telebaráti szeretet?”

„Azt otthon hagytam, amikor kihozták a harctérre” — válaszolt az angol.

Ugyancsak a világháborúban Morooka önkéntes egy kizitusa alkalmával egy egészen fiatal katonával került szembe, aki az első szúrásra feljajdult: „Anyám!” Morooka véletlenül ismerte a szót és többször már nem emelte szúrásra fegyverét. A fiatal katona sebesülten bár, de megmenekült és később visszatérhetett hazájába.

Hogy a japán katona nagylelkűségének ezek a példái nem elszigetelt esetek, az egész japán történelem igazolja. A legyőzött és togságba került ellenséggel való emberies bánásmódot a japán katona már ősidőktől fogva erénynek tartotta.

A most folyó nagy keletázsiai háborúban a Fülöp-szigeteken az amerikaiak számos japán polgári személyt lemészároltak; Japán történelmében ilyen rémtettek nem fordulnak elő.

A japánok ma hazájukért és Nagy-Ázsia minden népének szabadságáért harcolnak, olyan sok áldozatot követelő küzdelemben, mely minden egyes japán katonát a legkeményebb követelmények elé állít, a világnak azonban mégis lesz még alkalma tapasztalnia, hogy a japán yamato-szellem nemcsak a feltétel nélküli önfeláldozás csodáival, hanem az emberies érzés megindító eseteivel is büszkélkedhet.

Minden órában két magyar hal meg tüdővészben

Mindenkinek be kell állni a legpusztítóbb népbetegség elleni küzdelemben

A legkegyetlenebb népbetegségek egyike a tuberkulózis, a gümőkór immár elnevezhető „magyar betegség”-nek is. Ennek a halálnak a kaszája olyan rendet vág évről-évre a magyar nép soraiban, hogy amikor a számadatok szörnyű oszlopaiából kiviesirog ránk sötét szemüregével a halálfej meg kell borzadnunk.

Tudja meg a magyar társadalom, hogy a nap minden órájában két-szer húzzák meg a gümőkórban elhaltaknak a lélekharangot. Vagyis minden fél órára esik egy tuberkulózis halálos.

Van menekvés, csak akarni kell!

Ez azt jelenti, hogy a tuberkulózis gödrébe évente egy-egy mezőváros lakosságát kell elhantolnunk. Ha egy emberré lehetne leegyszerűsíteni a nemzetet, vállon kellene ragadni és Isten igazában megrázni, hogy ébredjen tudatára ennek a szörnyű veszedelemnek és nyomban, perenyi gondolkodás nélkül kezdje meg védekezését.

Mert tévedés az, hogy nincs menekvés a tuberkulózis pusztításai ellen. A magyar orvostudomány csodákat művelt már ezen a téren, mert a tüdőbajt teljes sikerrel gyógyítják immár. De a veszedelem mégis fennáll, mert az emberek túlnyomó része nem veszi igénybe az állam által nyújtott segítséget.

Van-e a háborús technikának ilyen tömegesen pusztító eszköze? A betegség kórokozója a Koch-bacillus. Az élő, emberi szervezet legveszedelmesebb, alattomos ellensége, minden légzésnél ott leselkedik ránk, hogy a tüdő finom sejtjeibe behatolva, mint kényelmes melegágyban megindítsa romboló terjeszkedését, hágyadt, leverté tegye az egész szervezetet, szaporítván a munkát vállalni nem tudók sokaságát és végül azoknak a fakeszteknek a légióját, amelyekből a magyar föld temetőibe évente tízezerhezret szúrunk le.

Az elmúlt esztendőben életbelépett a „tuberkulózis törvény”, amely kötelezővé teszi a baj megelőzését. Ha ezt elértük, ez a szörnyű betegség sem veszedelem többé.

Fel kell világosítanunk a nemzet minden egyes tagját arról, hogy mindenkinek jogában áll, de többet mondunk: kötelessége magát orvosileg megvizsgáltatni.

Ezt a vizsgálatot az állam által létesített egészségügyi szervek teljesen ingyenesen, minden ellenszolgáltatás nélkül végzik.

Az ellenőrző vizsgálat kiterjed a társadalom legszélesebb körére s ezen elsősorban azoknak kell átesniük, akik az emberek tömegét szolgálva, életmiszerekkel foglalkoznak, embereso-

portokkal érintkeznek, de fokozottan kell védelmeznünk a jövő generációt, a gyermekeket a fertőzéstől.

A „tuberkulózis törvény” azonban csak akkor válik élő valósággá, ha az egyének élnék a törvény által biztosított jogokkal s kötelességüknek tartják, hogy magukat orvosilag megvizsgáltassák.

A tuberkulózis elleni védekezés, mint régi kíváncsalom, nem ismeretlen a magyar társadalom előtt. Intézményeink és orvosaink máris sikert tudnak felmutatni. Abban a nagy gyászban, amit a tuberkulotikus halálesetek felidéznek, máris vizsgálati eredményekkel találkozunk. A statisztika adatai ugyanis azt igazolják, hogy csökkentettük ennek a nagy veszedelemnek a terjedését.

De amíg az ország népéből évente 17.000 ember pusztul el olyan betegségben, amelyet gyógyítani tudunk és a baj megelőzésével kiküszöbölhetünk, nem lehet nyugodt a lelkiismeretünk.

Február 15 és 22-ike között rendezti a Tuberkulózis elleni Országos Szövetség a „Tuberkulózis Hetét”. Okuljon mindenki abból, amit ez a hét tanítani fog, mert ez az okulás nemcsak egyénileg hasznos, de kihatással lesz családok, népesoportok, foglalkozási ágak s egyben az egész nemzet jövő boldogulására is.

Fel tehát a harca ez alattomos magyarázó nagy ellenséggel szemben!

Száraz, hámlós arcra használjon

tulzsiros

Stella-krémet

Farkas István APOLLO DROGERIA és „CORSO” illatszertár, Rákóczi-ut

Megadásra szólította fel Singapur parancsnokát a japán főparancsnok

Allandóan előnyomulnak a szigeten a partraszállt japán csapatok. Singapur városát már 16 kilométernyire közelítették meg.

Johore Bauruból jelentik: (OFL.) Singapurba kedd reggel óta szakadatlanul érkezik a hadianyag és a csapat szállítmány. A japánok hétfő éjjel kijavították a töltést, amelyet az angolok visszavonulás után a levegőbe repítettek. (MTL)

Singapurból jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: A brit főhadiszállás jelenti:

Keddre virradóra az ellenség újabb csapatokat tett partra Singapur szigetén. Az ellenség egész nap támadta állásainkat. Az ellenség nyomása egyre tart. Bár a brit csapatok erőteljesen ellenállnak, néhány helyen meg kellett hátrálniuk.

Sanghaiból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint Johore-jahruból jelentik, a Singapur-szigetén partraszállt japán csapatok allandóan előnyomulnak. Egy hídfőnél partraszállt japán csapatok megtörték a védők ellenállását és a hídfőt kiszélesítették. Bennet tábornok, a singapuri ausztráliai csapatok főparancsnoka beismerte, hogy az angol ellentámadások nem hozták meg a várt eredményt.

Tokióból jelentik: (Stefani.) Japán repülőgépek röpcédulákat szórtak le az angol vonalakra Singapur környékén és megadásra szólították fel az angol csapatokat. Röplapokat a japán csapatok parancsnoka, Jamansita tábornok írt alá. (MTL)

Martaban fontos kikötővárost megszállták a japánok

Tokióból jelentik: (NTL.) Jamansita altábornagy, a malajzi arcvonal japán főparancsnoka kedden megadásra szólította fel Singapur parancsnokát. — (MTL)

Tokióból jelentik: (NTL.) A Domei-

Japán leányok Tokió utcáin

iroda jelenti, hogy a japán expedíciós haderők kedd reggel megszállták Martaban városát. Martaban legnagyobb kikötő városa a Martabni öbölnek, hol a Salveen folyó a tengerbe ömlik. (MTL)

Saigonból jelentik: (OFL.) Rangoon városát katonai közigazgatás alá helyezték. A polgári lakosságot utasították, hogy sürgősen hagyják el a várost. A japán rádió jelentés szerint

a japán csapatok 16 kilométernyire közelítették meg Singapooré városát.

Amszterdamból jelentik: (NTL.) Egy amerikai csapatszallítóhajót a jüvai vizeken torpedóval elsüllyesztettek. (MTL)

Genfből jelentik: (MTL.) Batáviában kedden kiadott hadijelentés szerint Délvugat-Celebesen megkezdődtek az ellenséges partraszállások. 20 japán bombavetőgép hétfőn délelőtt

Teljesen megverték a finnek a 367-ik szovjet hadosztályt

Helsinki-ből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: **A finn hadijelentés szerint annak a két napos harcnak során, amelyről már február 8-án megemlékeztünk, teljesen megvertük a 367. szovjet hadosztályt. Ezt a hadosztályt decemberben a Szovjetunió elsejéből dobtak a finn arcvonalra. Csapataink február 6-án két kilométer széles területen körülzártuk a hadosztályt és a következő napokon megszemmisítettük. Február 9-én estig ezen a keskeny arcvonalon szakaszon 3775 tölsevista elesettet számoltunk össze. — Ezenkívül zsákmányoltunk 9 löveget, valamint sok puskát és géppuskát és nagy mennyiségű lőszert. A foglyok száma 145.**

Rómából jelentik: (Stefani.) Az olasz főhadiszállás 619. közleménye: Ain el Gazela vidékén előretolt osztagok csatározásai az olaszokra kedvezően végződtek. Légikötélek ellenséges gépjármű oszlopokat pusztítottak el. Német vadászok 11 angol gépet lelőttek saját veszteség nélkül. A német légerő folytatta hadműveletét Málta ellen. Olasz gépek megemlézték támadásukat Alexandria támaszpontja ellen. Ellenséges gépek Görögország egyes helységeit bombázták. 11 ember meghalt, 11 megsérült. Egy torpedóvető repülőgépünk a Földközi-tenger keleti részén erős kísérettel haladó hajókaravánt fedezett fel és egy nehézcirkálót eltalált.

pek ismételt támadást intéztek La Valetta ellen, ahol egy nagy olajtartály kigyulladt. (MTL)

Válságossá vált a viszony Franciaország és Amerika között

Stockholmból jelentik: (Stefani.) Az *Aftonbladet* londoni tudósítója szerint a tengelyhatalmaknak nyújtott állítólagos segítséggel kapcsolatban a francia kormányhoz eljuttatott jegyzéket amerikai körökben nem tartják kielégítőnek. Amerikai vélemény szerint Franciaország és az Egyesült Államok között a viszony válságosabbá vált, mint eddig bármikor volt, úgyhogy veszélyes következményekkel is számolni lehet. (MTL)

Utolsó kísérletek a Normandie megmentésére

Newyorkból jelentik: (Bud. Tud.) A Normandie jelenleg 16 foknyira megdőlvé vesztel a kikötőben. Megkezdtek a víz kiszivattyuzását a hajóhól. Ezek az utolsó erőfeszítések a hajó megmentésére. Nem tudni még, hogy sikerül-e a hajót olyan állapotba hozni, hogy kijávitható legyen. —

Német repülőbombák súlyosan megrongáltak egy brit cirkálót

Berlinből jelentik: (MTL.) A Füh- rer főhadiszállásáról közlik a NTL-vel. A véderő főparancsnoksága közli: A keleti harctéren az ellenség allandó támadások során nagy veszteséget szenvedett. 16 ellenséges páncélkocsit megsemmisítettünk. Leningrád előtt sikertelenek maradtak az ellenség kitörési kísérletei. A hadsereg tűzérése jó hatással lötte Cronstadt háborus célpontjait. Német tengeralattjárók az Atlanti-óceánon elsüllyesztettek 3 ellenséges kereskedelmi hajót összesen 50.500 tonnával és egy gyorsvitorlást. Egy nagy gőzst torpedóalattal súlyosan megrongáltak. A hajók közül 6. összesen 34.500 tonna-tartalommal a észak-amerikai partok mellett sülyedt el Észak-Afrikában kölesönös tűzérése tevékenység folyt. Német harcigépek Marmaricában és Észak-Egyiptomban bombázták az ellenség repülőtereit és gépkocsit oszlopait. Három ellenséges gépet lelőtünk. Marsa Matruhtól nyugatra egy német gépképből álló kötelék a Földközi-tengeren támadást intézett egy ellenséges hajókaraván ellen. Egy könnyűcirkálót, egy rombolót és két szállítóhajót súlyosan megrongáltunk. A hajók egyrésznének elvesztésével számolni lehet. (MTL)

Berlinből jelentik: (NTL.) Hivatalosan közlik a Német Távirati Irodá-

val a következőket. Kedden német harcirepülőgépek támadást intéztek Tobruk közelében egy brit cirkáló ellen. A cirkálót a legnagyobb méretű bombatalálatok érték, úgyhogy az megállt és oldalára dőlt. Német gé-

Rombolásokat és erőszakos cselekményeket terveztek Spanyolországban a tengeri merénylők

Madridből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Tengerből jelentik, hogy a spanyol rendőrség a pénteki események következtében házkutatást tartott a Bristol-szállóban. A házkutatás érdekes eredményre vezetett. A szálló titkor pincéjében nagy-mennyiségű fegyvert, lőszert és robba-

noanyagot találtak. Ezenkívül sok irat került elő, amelyeknek tartalmából kiderült, hogy ügynökök útján rombolásokat és erőszakos cselekményeket terveztek Spanyolországban és a védnöksége alatt álló területen. A talált okmányokat az illetékes hatóságok vizsgálat alá veszik.

Szemüveget,
látcsövet, mindennemű optikai cikket a legutányosabban
Rózsa J. András
szaklátszerésznél, Nagy Sándor-utca 1. szerezheti be.
OTBA tagoknak kedvezmény.

Szekeres Máttyás

déligyümölcs kereskedő

nagyban és kicsinyben eladás

Torma-utca 2 szám sarok.

támadást intézett Jáva keleti része ellen. Ellenséges gépek támadást intéztek Batávia és Szumátra repülőterei ellen. Néhány gép elpusztult. Az ellenség felderítő repülést végzett Jáva és Északnyugat-Szumátra felett.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Hivatalos londoni jelentés szerint kedden délután a csendesocéáni tanács ülést tartott a Downig Streeten.

Meglátogattam a Németországban dolgozó magyar ipari munkás testvéreimet

Írta: Szabó János kőműves, felsőházi tag

(Második közlemény.)

Voltak panaszok a beosztás tekintetében, de ennyi ember foglalkoztatásánál nem csoda, ha elvéve nem jól sikerült a minősítés. Mert ha megnézzük ezeket a több ezer munkást foglalkoztató gigantikus üzemeket, gondolkozunk és hajtsuk meg az elismerés zászlóját a német gyors szervezés, építkezés és az időbeni cselekvés gyorsasága előtt.

A német nép a reá nehezedett „arianoni“ békében is épített, alkotott. S ma mindenütt felvette a harcot a javak egyenlő elosztásáért. A bolszevizmussal szemben is óriási fronton mérkőzik a szövetségeseivel együtt, de ugyanakkor már készül a békére is, mely minden államnak az újjászületését hozza a nagy ipari erők kifejtésével. S ha a fronton mellette küzd a honvéd, bent a német birodalomban támaszként éri az ott dolgozó magyar szakmunkás is!

Csak egy példát hozok fel a német nép és közösség érzetének bemutatására. Annak idején a német állam meg akarta építeni az első nagy léghajóját, a Hindenburgot. De nem állt rendelkezésére megfelelő anyagi erő. A német munkások meghallották s maguk az állami tisztviselők is, mintegy két hét alatt hét millió márkát adtak össze keresetükből. A Hindenburg léghajó rövid időn belül elkészült. Első útját Berlinnek vette, míg Berlin felett lebegett addig az ipari üzemek munkásai, valamint az állami tisztviselők kiszaladtak és gyönyörködtek a léghajóban. Az üzemek igazgatói, vezetői fegyelemsértésnek vették az udvaron való bémézködést és felszólították őket, hogy azonnal térjenek vissza munkahelyeikre és ne bámulják a léghajót. Erre úgy a munkások, mint tisztviselők a következőképpen feleltek:

„Hát hogyan bámulnánk a Hindenburgot, amikor első útjára indul, hiszen ez a mi léghajónk, tehát jogunk van a sajátunkat megtekinteni.“

A gyár igazgatója a következőket mondotta: — „Igazatok van, a léghajó a tietek is, mert az építési költséget fedezteték, ugyanezt tettük mi is, tehát mi munkásainkkal együtt igen is büszkén tekintünk az égboltra, amelyen végig suhant jogos tulajdonunk, a „Hindenburg“ léghajó.“ — Ilyen epizódot sokat lehetne említeni amelyek szépen jellemzik a német nemzet egységét, szilárd közösségét s öntudatát.

Minden egyes alkalommal, mikor megjelentem az üzemekben, a magyar munkások melegen üdvözöltek s ugyanúgy én is köszöntöttem őket hozzátartozóik, de minden itthon maradt magyar nevében. Nagy volt az öröm minden esetben. Én arra kértem őket, tartsanak ki a nehéz időben. Fegyelmzetten, magyaros öntudattal végezzék munkájukat. Ha a munka befejezést nyer — mondtam tovább — kérlek benneteket, egytől-egyet térjete haza, mert a magyar haza minden fiát hazavárja. Jön az idő, amikor saját földjén már megtalálja minden magyar munkás a na-

gyobb darab kenyérét. Nem csak énekeljük, de e háború győzelmes befejezése után a boldogabb jövőt el is érjük, a szociális, erős Magyarországon.“

Óriási lelkesedéssel éltették beszédem befejezése után Magyarországot, annak kormányzóját, vitéz nagybányai Horthy Miklóst és a Német Birodalom vezérét, Hitler!

Megköszönték a magyar kormány karácsonyi ajándékesomagjait, valamint a rendszeresen küldött magyar újságokat s kérték, járjak közbe ha van lehetőség, képes lapok, valamint magyar kulturfilmek kiküldésére. Felvéve az üzeneteket, egyéni panaszokat meghallgatva a Himnusz hangjai mellett könnyes szemmel vettünk egymástól búcsút.

Este a berlini Magyar Nemzeti Front székházában tartottam előadást, ahol a nagyszámu berlini magyarság egyik nagy csoportja részesített meleg fogadtatásban.

Január 25-én a Collegium Hungaricumban a fiatal munkásokból álló berlini Magyar Levente Alakulat tette meg oktatóján, Kiss Ernő parancsnok keresztül jelentését, fegyelmzetten, katonásan felsorakozva. Jóléti érzés volt, hogy messze a magyar hazától is akadnak derék emberek az ilyen nagy munka vállalására. Érdekes volt, amikor a fiatal csoportvezető mondani kezdte:

— „Felsőházi tag Ur, tisztelettel

bejelentem, hogy a berlini levonték a szíves fogadásra felsorakoztak, s örömmel köszöntik Önt. Érezze magát itthon közöttünk.“ A kórus az Erdélyi indulót énekelte, katonanótákkal folytatta és befejezésül a Himnusz énekelte el.

Ugyanakkor este a berlini Magyar Kultur Szövetséget látogattam meg. Megjelenésemkor Péter János elnök és Magyar József mérnök, szellemi vezető köszöntöttek. A Kultur Szövetség is egy nagy magyar család Berlinben. Rövid beszédet intéztem hozzájuk, kértem őket továbbra is a magyar érzés ápolására és arra, hogy becsüljék meg a második otthont, a Német Birodalmat, azt az erős baráti államot, amellyel össze vagyunk kövcsolódva jóban, rosszban s amellyel együtt harcoljuk ki most a kereszténység nagy győzelmét.

Amint láttam és tapasztaltam, valamennyi munkás és iparos párton kívül van. Egy nagy családot alkotnak, melyben kibontakozott a megértés, a magyaros öntudat és a közösségi érzés, amely nem kér egyebet a tagoktól, csak azt, hogy magyar legyen és annak maradjon!

(U. i. Fenti cikkemben általános viszonylatban számoltam be a berlini üzemekről s az azokban foglalkoztatott ipari munkásainkról. Legközelebb e lap hasábjain Hamburg, Rostock és Kassel magyar munkásainak helyzetéről fogok beszámolni.

Baross Szövetség

Tiltakozik a Baross Szövetség a közüzemek és nagyvállalatok beszerzési csoportjainak megalakítása ellen

Nagyvárad. Saját tud. A Baross Szövetség tiltakozással fordult az illetékesekhez a közüzemek és nagyvállalatok beszerzési csoportjának megalakítása ellen. A tiltakozást eljuttatta a Szövetség a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamarához is.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara válaszolt a tiltakozásra. Válaszában biztosította a Baross Szövetség elnökségét arról, hogy szintén ugyanazon az állásponton van ebben a kérdésben. Nem engedhető meg, hogy iparvállalatokat közvetlen kereskedői jogosultsággal ruházzanak fel. Vannak

ugyan olyan esetek, amelyekben szociális és közellátási szempontból elkerülhetetlen az önellátásra való berendezkedés, a Kereskedelmi és Iparkamara ilyen esetekben is szigorú biztosítékokat kívánt az iparügyi minisztériumtól. Az nem lehet elegendő ok, hogy valamelyik közüzem kitűnően el tudja látni alkalmazottait. Egy közüzem esetleg könnyebben, jobban be tudja szerezni a szükséges cikkeket. Ez azonban csak rossz vért szülne magánosok körében, akik hátrányosabb helyzetben keserűséggel látnák mások könnyebb életét.

Visszavonták Nagyváradon a zsidó kereskedők cukorelosztói jogát

Nagyvárad. Saját tud. Több ízben foglalkoztunk lapunk hasábjain a Baross Szövetség hírei között azzal a tarthatatlan helyzettel, hogy Nagyváradon érthetetlenül 12 zsidó kereskedői is kijelöltek annak idején a cukore-

osztó kereskedők közé. A cukorelosztói jog nemzeti ajándéknak számít, s így nyilvánvaló lett volna, hogy ebben a zsidók nem részesülhetnek. Az alig levegőhöz jutott nagyváradai kiskereskedők, akiknek öntudatos, magyar ke-

resztény része a Baross Szövetségben tömörült, sérelmesnek találták a zsidóknak kiadott jogositványokat és a Szövetségen keresztül kérték az illetékes hatóságokat a jogositványok visszavonására.

Az ügy többszöri sürgetésre most fejeződött be öröndetes eredménnyel. A miniszterium illetékes ügyosztálya utasította Nagyvárad polgármesteri hivatalát a zsidók cukorjogositványának visszavonására. Dr Varga László tanácsnok az intézkedést azonnal végre is hajtotta, úgy hogy ma már nincs Nagyváradon zsidó cukorelosztó.

Pénteken lesz Budapesten a Baross Szövetség első országos elnöki tanácsának ülése

A Baross Szövetség folyó évi február hó 13-án, pénteken este 7 órakor tartja a folyó év első negyedében esedékes első országos elnöki tanácsulását Budapesten.

Tárgysorozaton szerepel többek között a keresztény kereskedelem áruellátásának ügye, valamint a zsidószellemű érdekképviselők megszüntetésére irányuló javaslat. Ugy értesültünk, hogy a helybeli tagozat sürgőnyileg kéri ennek kapcsán a Kereskedelmi Csarnok ügyének a tárgyalását, habár már hónapok óta az illetékes miniszterium előtt van a Szövetség kérvénye a Csarnok végleges felszámolására.

Ilovszky János képviselő tíz éve áll a Baross Szövetség élén

A Budapesten pénteken tartandó országos elnöki tanácsülés többek között meg akar emlékezni arról is, hogy Ilovszky János képviselő tíz éve áll a Szövetség élén. Nagyváradon pénteken este a Széchenyi-vendéglőben gyűl össze a helybeli tagozat vezetősége, hogy megemlékezzen erről a szép évfordulóról. Az összegyűvételről táviratban fogják üdvözölni az ünnepeket.

Új rendelési idő, a nagyváradai M. kir. Állami Nemibeteg gondozó Intézetben

A nagyváradai m. kir. állami nemibeteg gondozó intézet közli, hogy a belügyminiszter ur Öngyméltósága 342.495—1941. számú rendeletével dr Baranyai Lajos börgyógyász szakorvost nevezte ki intézeti vezetőorvosnak. Ennek következtében a rendelési idők is megváltoztak és már a mai naptól kezdve az intézet a következő időkben áll a betegek rendelkezésére. Minden hétköznap 8—10-ig új beteg felvétel és kezelés. Hétfőn és csütörtökön 8—2-ig házassági tanácsadás. Szerdán és pénteken 10—2-ig kezeléseik.

Kedden, csütörtökön és szombaton délután 4—8-ig új betegfelvétel és kezeléseik.

Az intézet vezetősége felkéri a betegeket, hogy a rendelési időre lehetőleg pontosan és a kitűzött rendelési idő befejezése előtt legalább 1 órával előbb megjelenni sziveskedjenek Intézeti vezetőorvos.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a MAGYAR LAPOK-at.

H I R E K

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
félévre 15, egy órára 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza.

VITÉZ DR. BÉRCZI ENDRE. A
Rokkantak Szövetségének helybeli igaz-
ozata egyik legutóbbi gyűlésén ün-
nepelte társelnökét, dr. Bérczi
Endre hadirokkant ügyvédet vitte-
zavátása alkalmából. Az ünnepségből
részt kíván magának Nagyvárad egész
magyar társadalma és a Magyar La-
pok is. Dr. Bérczi Endre volt az, aki
a megszűllés ideje alatt valóságos jót-
tevője volt az Őszi-telep szegény ma-
gyarságának. Tanácsadásaival, iratok,
kérvények elkészítésével, jogi útba-
igazításával segítette a hozzáforduló-
kat. Valóban a szegények ügyvédje
volt. A felszabadulás után a rokkant-
ak ügyét vette kezébe. Azóta is fá-
radhatatlanul jár az érdekükben. Vi-
tézzé avatásával a legméltóbbat érte
ez az igazi magyar kiűntetés.

Schweitzer István vezérezredes — tí-
tos tanácsos. Budapestről jelenti a
MTI: A Hivatalos Lap közli a Kor-
mányzó Ur következő legfelsőbb elha-
tározását: Schweitzer István vezérezre-
desnek a haza és a honvédség szolgál-
tatában szerzett kiváló érdemei elismeré-
séről a m. kir. titkos tanácsosi méltó-
ságot adományozom. Budapest, 1942.
január 29. Horthy sk.

Az általános kereseti, jövedelmi és
vagyonadó rendelet a Hivatalos Lap-
ban. Budapestről jelenti: (MTI) A
Budapesti Közlöny hétfői száma közli
a jövedelem és vagyonadó, valamint az
általános kereseti adó 1942. évi kive-
tése tárgyában kiadott pénzügyminisz-
teri rendeletet.

**Meghalt báró Hazai Samu volt hon-
védelmi miniszter.** Budapest, a Buda-
pesti Értesítő jelenti: a „Magyarország”
írja: Báró Hazai Samu volt honvé-
delmi miniszter, nyug. vezérezredes,
v. b. t. t., Budapesten 91 éves korában
meghalt.

**Berlinben bemutatták a keleti
hadjárat filmjét.** Berlinből jelenti:
(MTI) Hétfőn délután bemutatta az
UFA a magyar sajtó képviselői előtt
a keleti hadjárat magyar kísérő szö-
veggel ellátott filmjét, amely a kö-
zeljövőben Budapesten is bemutatás-
ra kerül. A film több jelenete meg-
örökítette a magyar csapatok ukra-
inai küzdelmét.

Meghívó. A nagyvárad Római Kato-
likus Legényegyleti Kolping-Egyetértés
Sportegylet 1942. február 15-én, vasár-
nap délután 6 órai kezdettel Teleki Pál
utca 9. alatt műsoros jótékony célú
táncestélyt rendez, melyre szeretettel
meghív és elvár minden érdeklődőt a
Rendezőség.

**Spanyolországban tilos a farsangi
mulatságok rendezése.** Madridból jelenti:
(MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
A spanyol belügyminiszter ren-
delete értelmében egész Spanyolország-
ban tilos a nyilvános farsangi mulat-
ságok rendezése.

Adományok. Özv. B. G.-né Jézus
Szent Szíve nevében Bor bácsi részére
3 pengőt küldött. Rendelési helyére
juttatjuk.

Korona Filmszínházban
Mellékutca
Charles Boyer és
Margaret Sullavan
világfilmje.
Előadások pontosan 5.5, 7.15 és 9.25 órákor kezdődnek.

Farsangi estélyek

Páratlan érdeklődés
a Vöröskereszt Bál Iránt

A február 14-iki Vöröskereszt Bál
rendezősége olyan élményt készül
nyújtani Nagyvárad közönségének,
amilyenben csak a pesti, legelőkelőbb
bálokban van módja részvételre. A bál-
lat megnyitó katonai és polgári méltó-
ságok, valamint a magyar diszruhás
asszonyok fölvonulása, utána a 40 ma-
gyar ruhás leány és 40 délceg katonai-
tiszt megnyitósárdása felejthetetlen
élményt fog nyújtani minden résztve-
vőnek. A rendezőség ezután kéri fel a
nyitópárokba felkért leányokat, hogy
pénteken délután 6 órákor próbára je-
ljenjenek meg a Kereskedelmi Csarnok
nagytermében.

Megnyílnak a szívek
és az erszények

Tekintettel arra, hogy a Vöröskereszt
Bál minden jövedelme a harcúterén
küzdő hős honvédek megsegítését
szolgálja, érthető, hogy minden ma-
gyar ember önként és szívesen áldoz a
nemes célra. A tiszteletjegyekkel járó
hölgyek közül eddig dr. Verzár István-
né és Gyémánt Elek né adták be gyűj-
tésük eredményét 475 pengőt. Ezen az
iven adakoztak: dr. Vajna Gábor 50, dr.
Verzár István, dr. Cséte Emil, dr.
Beöthy Konrád, dr. Kassay Dezső, dr.
Közéssy László, dr. Penkert Mihály,
dr. Renc Antal, dr. Szauder Béla, dr.
Szedlák Ödön 20-20 pengőt, dr.
Schmidt Jenő, dr. Gagyi József, dr. Csé-
lényi Gyula, özv. dr. Kassay Kálmán-
né, dr. Albu Béla, dr. Heinrich Béla, dr.
Krüger Viktor, dr. Roskopf Béla, dr.
Schilling Árpád, dr. Schrambeck Ká-
roly 10-10 pengőt, dr. Szirmay Kálmán
20 pengőt, dr. Varga Árpád, dr. Wosin-
ski János, dr. Konya Bertalan, vitéz Joó
Ferenc, Tekulics Jenő, Szentmiklóssy
Imre, dr. Orbán Lajos, dr. Csáky Ger-
gyel, dr. Andrassy László, dr. Baán
Árpád, dr. Baranyay Lajos, dr. Gherlán
Ibolya, dr. Götz Sándor, dr. Knézy Je-
nő, dr. Kulcsár Géza, dr. Molnár Lida,
dr. Nagy Gizella, dr. Oláh Imre, dr. Petz
Gyula, dr. Rónai Ida, dr. Szépe Lajos,
dr. Szönyi Gyula, dr. Török Andor, dr.
v. Törő István 6-6 pengőt, dr. Szőke
Ferenc 3 pengőt.

A rendezőség kéri Nagyvárad ma-
gyar népét, hogy a tiszteletjeggyel já-
ró, özzellenül fáradozó hölgyeket fo-
gadják szeretettel. Akiket talán nem
keresnének fel, de a nemes célra ada-
kozni kívánnak, úgy adományaikat az
Idegenforgalmi Hivatalban adhatják
le (Rákóczi-ut 13. sz.) Minden ado-
mányt hírlapilag nyugtázzunk. Ne sér-
tődjenek meg azok, akik meghívót nem
kaptak, mert meghívót nélkül is hiva-
talos erre az estélyre minden magyar
ember. A bálra vonatkozó minden fel-

világosítást, kívánatra meghívót is, az
Idegenforgalmi Hivatal ad. (Telefon:
12-89.)

A nagyvárad tanítók
Isten Orgonája Kórusa

Hétfőn, február 16-án este 8 órai kez-
dettel tartja meg a Kereskedelmi Csar-
nok dísztermében nagy érdeklődéssel
várt, első énekari hangversenyt, Kiss
Lajos tankerületi főgazgató védnöksé-
ge alatt. A műsort dr. Martsa Dénes
tanügyi tanácsos, tanfelügyelő beko-
szöntő beszéde nyitja meg. Ezután
Händel egyik gyönyörű oratoriumából
ad elő a vegyeskar, majd népdaléneke-
seink legszebb remekét éneklék. Műsor
után, természetesen tánc lesz. A bevé-
tel egy részét a Vöröskereszt, más ré-
szét az énekkar kulturálapja javára
fordítják.

A MÁV-Turul dalestje

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad
MÁV-Turul Dal, zene és Önképző
Egyesület február 14-én (szombaton)
este 8 órai kezdettel tánccal egybekö-
tött hangversenyt rendez, a MÁV al-
mühely dísztermében. A műsoron
énekszámok, szavaltatok, népdalok sze-
repelnek. Névszóló meghívót beca-
tottak ki az estélyre, amely egyuttal
belépőjegyül is szolgál, 1.50, 1 és 0.70
pengős árban. Aki meghívóra igényt
tart, jelentse be a 15-59 telefonszá-
mon, miután meghívó belépőjegyét az
estélyen már nem adnak ki.

Postaaltisztek táncestélye

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad
posta altisztejei, akik olyan sok önfel-
áldozó fáradsággal kézbesítik ki pos-
tánkat, vasárnap este 7 órai kezdettel
tombolával egybekötött táncestélyt
rendeznek a Kereskedelmi Csarnok-
ban. Az est fővédnökségét dr. Erdélyi
Géza postaigazgató vállalta el.

A postatitkviselők estje

Nagyvárad. Saját tud. A nagyvárad
posta agilis titkviselői gárdája vasár-
nap este fél 9 órai kezdettel tartja meg
tánccal egybekötött műsoros család-
estjét a postapalotában (Hitler-u. 14.
harmadik léposó). A megjelenés: höl-
gyek délutáni, urak sötét utcai ruhá-
ban.

M. kir. rendőrség nagyvárad kapitány-
sága

Légoltalmi sziréna és elsötétítési próba

Folyó hó 12-né (csütörtökön) 13 és 14
óra között (délj 1 és 2 óra) többszöri
sziréna próba, este 20 óra 10 perctől 20
óra 20 percig pedig elsötétítési próba
fog tartatni.

Ugy a szirénázás, mint a közvilági-
tás kikapcsolása csak az új központi
vezérlőtábla, illetve a szirénák és az
utcai lámpák központi kikapcsolásá-
nak kipróbálására szolgál.
Ez alkalommal sem a hatósági szol-
gálatra beosztottaknak, sem a közön-
ségnek tenni valója nincsen.

Nagyvárad, 1942. évi február hó 10.
Légoltalmi parancsnok

Ma 1942 év február hó 12-én csütörtökön este 9 órai kezdettel lesz
a Nemzeti Munkaközpontban a vendéglátóipari munkások

műsoros táncestélye.

Műsor „Erik a buzakalász” 3 felvonásos énekes vígjáték. Zenét
Seress Jenő közkedvelt kombinált zenekara szolgáltatja.

Geher Antal halála. Nagyvárad. Sa-
ját tud. Mint részvétellel értesülünk,
Geher Antal okleveles gyógyszerész,
gazdálkodó, tartalékos gyógyszerész fő-
hadnagy, a Nemzetvédelmi Kereszt tu-
lajdonosa, 61 éves korában hosszas be-
tegség után meghalt. Temetése szerdán
délután négy órákor volt a Haller ká-
polnából, igen nagy részvét mellett. —
Gyászolják felesége, özv. Geher Antal-
né született Öváry Panka, gyermekei:
Klára, Erzsébet, férjezett Megyery Bé-
léné, Lili férjezett dr. Bojársky De-
zsőné, Geher Pál, vitéz Zámbery Gyula,
dr. Geher Géza testvérei, gyerme-
keikkel, Niedermann Antal, Czeglédy
Elemér sógorai, gyermekeikkel, özv.
Öváry Sándorné szül. Zsombory Irna
anyósa, Megyery Béla, dr. Bojársky
Dezső vejei, Megyery Sárika, Megyery
Feri ke unokái, Czeglédy Elemérné sz.
Öváry Klára, vitéz Zámbery Gyuláné
sz. Kovalik Alice, dr. Geher Gézané sz.
Zlinszky Irén sógornői és kiterjedt ba-
ráti kör.

**A PÁRIZSI ZSIDÓK ESTE 8 ÓRA
UTAN NEM JELENHETNEK MEG
NYILVANOS HELYEN.** Párizsból jelenti:
(MTI) A Német Távirati Iroda jelenti:
A megszállott franciaországi
területek katonai parancsnoka elren-
delte, hogy zsidók este 8 óra után nem
tartózkodhatnak lakásukon kívül. A
rendelet megtiltja a zsidóknak, hogy
mostani lakásukból más lakásba költ-
özzenek.

A Légoltalmi Liga közgyűlését nem
február 30-án tartja, mint azt sajnálato-
s sajtóhírbával közöltük, hanem feb-
ruár 20-án a jövő hét pénteken.

**LESZALLITOTTAK A KENYÉR FEJ-
ADAGJÁT.** Budapest, a Magyar Táv-
irati Iroda jelenti: **Kormányrendelettel**
a kenyér fejadagját mártól kezdve 20
dekagrammra szállították le. A pótda-
gok változatlanok maradnak.

Pályázni lehet a honvéhadapród is-
kolákba. Budapest, az Uj Nemzedék ír-
ja: A honvédelmi miniszter pályázatot
hirdet a honvéhadapród iskolák első
évfolyamába való felvétel céljából az
1942-43. évre. A hadapródiskolák első
évfolyama megfelel a gimnáziumok V.
osztályának. Pályázni február 20-ig le-
het. Részletes feltételek a Budapesti
Közlöny február 11-iki számában ol-
vasható.

Keresztény magyar

keresztény

magyarnál vásárol

KÖSZÖNETNYILVANITAS

Mindazoknak, kik felejthe-
tellen kisfiunk elhunytá al-
kalmából fájdalomunkat rész-
vétükkel enyhíteni igyekeztek
ezuton mondunk hálás köszö-
netet.

LILLIN CSALÁD

RÁDIÓ

CSÜTÖRTÖK, FEBRUÁR 12.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. rek. Közlemények. Reggel: zene.
10.15 Dalok és keringők.
11.40 Somlay Károly elbeszélése.
12.10 Országos Postászenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vörös kereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.50 Kiss Lajos cigányzenekara.
15.20 Megyesi Pál, az Operaház tagja énekel.
15.40 Ifjusági közlemények.
15.50 J. S. Bach: c-moll partija. Zongorán előadja Géczy-Fazekas.
16.15 Ruszin hallgatónknak.
17.15 Táncczene.
17.40 A Földművelésügyi Minisztérium rádióelőadássorozata.
18.10 Magyar népmuzsika.
18.40 Farkas Zoltán előadása ifj. gróf Andrássy Gyuláról.
19.20 Rádiózenekar.
19.20 Költemények prózában.
20.10 Erna Sack hangversenyének közvetítése.
21.00 Tízezer üzenet a szeretet hullámhosszán. Dr. vitéz Simon Elemér m. kir. titkos tanácsos, a Magyar Vöröskereszt Országos elnökének előadása a Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálatáról.
22.10 Beszkártzenekar.
23.25 Farkas Jenő cigányzenekara.
00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 17.40 Kiss Ferenc szalonzenekara.
18.10 Gyorsirótanfolyam.
18.40 Rádiózenekar.
19.15 Vitéz Berkó István nyugállományú ezredes előadása.
19.25 Kamarazene.
20.00 Hírek.
20.10 Tereszényi György elbeszélése.
20.40 Lovászi Ferenc cigányzenekara.
21.10 Táncczene.

PÉNTEK, FEBRUÁR 13.

Budapest I.

- 6.40 Ébresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
10.15 A Kassai rádió műsorából.
11.20 Székely Mária Chopin-műveket zongorázik.
11.40 A csecsemő alvása és fekvőhelye. Irta dr. Keizler Tivadar. Felolvasás.
12.10 Rádiózenekar.
13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
13.50 Ilinczky László szalonzenekara.
15.20 Operarészletek és hangszeres előadások.
16.20 Száz éve történt. Irta Mohácsi Jenő. Felolvasás.
17.15 Vécsey Ernő jazzegyüttese.
17.40 Menjünk orvoshoz a baba születése előtt. Dr. Margittay-Becht Dénes főorvos előadása.
18.10 Füzési Emília és Veress Endre népdalfeldolgozásokat énekel.
18.35 Juhász Géza irodalomtörténeti előadása.
19.20 Sportközlemények.
19.30 A Székesfehérvári Zenekar hangversenye.
22.10 A Rádiózenekar műsorából.
22.35 Horváth Elemér cigányzenekara.
23.25 Pátria-táncczene.
00.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.

Budapest II.

- 18.35 A Mária Terézia 1. honvédegyalogezred zenekara.
19.35 Dr. Bierbauer Virgil előadása Hild Józsefnél. Felolvasás.
20.00 Hírek.
20.10 Kedvelt hangemlékek.
22.10 Dr. Bartucz Lajos egyetemi tanár emlékezete Török Aurélna.

Pártolja a keresztény ipart!

Színház-Művészet

Fityfiritty — vagy Elektra?

Akadémisták előadása a Nemzeti Színházban

A Színházakadémia egyik ösztöndíjas növendékének, Bakó Mártának vizsgálódásán ültünk szombat délután a Nemzeti Színházban. Sophokles Elektráját játszották a növendékek, zsűfolt nézőtér előtt. Az előadás, amelyet, hogy váratlanul zavartalan, komoly művelőzetet nyújtott, alkalmas adott elgondolkodásra a színészetünknél, a szindarab-válság és a színpadi műfajok elsekélyesedésének kérdéséről.

Üdülés volt klasszikus tragédiát látni még fiatal színész-jelöltek játékában is, akikről kiforrott alakító erőt nem tételezett volna fel az ember. Mert vidéki színházlátogatóknak, még ilyen állítólag magas kulturájú városból is, mint amilyen Nagyvárad, ahol tekintélyes támogatásban részesül, állandó színház működik. Budapestre kell utaznia, hogy egyszer-egyszer ebben a műfajban is gyönyörköd-hessék. S mialatt a sophokleszi sors-tragédia lélekbenmarkoló, hatalmas konfliktusai játszódtak le előttünk, az ostoba operettek és silány kis vigjátékokra gondoltunk, amelyekkel a Szigligeti Színház igyekszik megnyerni a közönség támogatását. A tapasztalat azt igazolja, hogy a könnyű műfajok is a legtöbb esetben kockázatot jelentenek a színház számára talán azért, mert a közönség ezeket a moziban még könnyebb és még tetszetősebb formában találja meg. Azt hisszük, ez a kockázat már nem lenne sokkal nagyobb, ha a Szigligeti Színház klasszikus drámák előadásával is kísérletezne. Nem állítjuk, hogy Elektra fájdalomokban vergődő, hősi alakja közönség-vonzás tekintetében fel tudja venni a versenyt a Fityfirittyvel, de ha például a „Szép az élet” című torzalkotás amúgy se tudja megtölteni érdeklődőkkel a színház negyedrészt sem, akkor már inkább Sophokles, mint Vaszary Gábor.

A vidéki nagyváros színigazgatója erre természetesen azt feleli, hogy hiszen Budapesten is egyedül a Nemzeti Színházban jutnak szóhoz a klasszikusok, míg a magán-színházaknál a legkritikább esetben fordulnak elő komoly művészi vállalkozások. S ez körülbelül így is van. Ez azonban nem mentesíti a vidéki színházakat a nagy kulturális feladatok vállalásának kötelezettsége alól. Nincs mentesség a színjátszás mindeneseinek kell lenniük.

Beszélggettünk erről a kérdésről egyik tehetséges színészünkkel s mikor abba a jóslásba bocsátkoztunk, hogy a színházakadémia most végző kitűnő növendékéből Bakó Mártából aki Elektrát játszotta a Nemzeti Színházban látott növendék-előadásán, nagyszerű tragika lesz. — A rokon-szenves fiatal művész ezt válaszolta: „Lehet, de hol?”

Igaz van: hol fog megfelelő szerepet kapni a fiatal tragika, aki arról álmodik, hogy egykor Jászai Mari nyomdokaiba lép? Hol fog játszani a most nagy sikerrel vizsgázott Bakó Márta, ha Budapesten is csak egy színház van, ahol foglalkoztathatják, de ott a kipróbált, régi erők mellett alig érvényesülhet, vidéken viszont évek eltelnének, amíg egy tragédia elő-

adására sor kerül?

A megoldás mégsem az, hogy Fityfirittyeket csináljunk az Elektrákból, ha már a tehetségeknek mindenképpen teret akarunk biztosítani, hanem hogy a közönség izlését emeljük a Fityfiritty-imádat sekélyességeiből az Elektra megértésének, a klasszikus dráma értékelésének és szeretetének színvonalára. S ez csak úgy történhetik, ha időnként a vidéki színházak is adnak izelítőt a klasszikusokból, akármilyenek legyenek is a fővárosi magán-színházak üzleti irányelvei.

A színházakadémiai vizsgálódáson egyébként kitűnő, fiatal erők felvonulásának voltunk tanúi. Öröndetes, hogy a magyar színpad kellő utánpótlással fog rendelkezni annak ellenére, hogy bizonyos körök ma is aggodalommal nézik azoknak az idegen elemeknek a magyar színművészet fejlődése vonalából való kimaradását, amely elemek az utolsó évtizedekben szinte kizárólagos joggal érvényesültek ott. Nyugodjanak meg a magyar művészetért liberális sopánkodással aggódó kulturvitézek. A magyar színjátszás ma is könnyen nélkülözi a világot jelentő deszkákról eltávolított idegen erőket s az akadémiáról most szárnyrakelni készülő fiatalok tehetsége és felkészültsége kezességét nyújt arról hogy a folytonosság, a haladás a pesti Lipótváros dédelgettjei nélkül is biztosítva van.

A vizsgálódáson a már említett, jelentős tehetségű Bakó Márta mellett feltűnt a nagyváradi Kemény Gizella is, aki Klytemnestra szerepét játszotta. Feladatát, amely fiatal leánylélek számára különösen nehéz, sikerrel oldotta meg. Ragyogó megjelenése, beszédének szépsége és átélésének ereje olyan rátermettségekre és kivételes képességekre utal, amely a legszebb reményekre jogosít. (i. b.)

Színházi iroda közleményei:

A csütörtök esti hangverseny ir. várososszerte óriási érdeklődés nyilvánul meg, amj teljesen érthető is, mert a nagyváradi közönségnek Telmányi Emil világhírű magyar hegedűművész briliáns, kiforrott játékművészetében lesz alkalma gyönyörködni. Műsorán szerepel: Tartini: Ördögtrillák, Brahms G-dúr szonáta, Brahms: Szonáta tétel, Bach: Chaconne, Paganini: 2 caprice, Nin: Chants espagnols Zongorán kísér Anette Schiöler-Telmányi. Jegyekről ajánlatos idejében gondoskodni. Méréskelten felemelt helyárak.

— Fityfiritty az idei színiévad legnagyobb sikerű operett újdonsága van szerdán este a színház műsorán Jurik Icaival a címszerepben. A Fityfiritty csütörtökön délután 6 órai kezdettel is a színház műsorán van rendezési helyárakkal.

HETI MŰSOR:

Szerdán este: Fityfiritty. (Jurik Ica fellépte.)

Csütörtökön délután 6 órakor: Fityfiritty.

Csütörtökön este: Telmányi Emil hangversenye.

APRÓHIRDETÉSEK

Lakás

Két vagy három szobás, fürdőszobás lakást keresek május 1-re. Címeket a kiadóba kérek „Május 1” jellegre. 1

Adás-vétel

Világos nyári öltönyök vételét is megkezdtem, Molnár, Bémer-tér 1. (udvarban). Levelezőlap hívásra hához jövők. 961

Nagyvárad város térképe kapható a Magyar Lapok kiadóhivatalánál (Szilágyi Dezső-u. 5. sz.) Fekete nyomással ára 1.60, színes nyomással ára 2 pengő.

Jó háziszappant megvételre keressük Cím a kiadóban. 4

Eladó egy magánház 1050 négyzetméter területtel, műhellyel és két szobás lakással. Sánc-utca 22. 5

Sürgősen eladó májusra beköltöztethető 2 és 4 szobás magánház. 3 lakásos új ház. — 254 négyzetméteres házbeli. — Több magánházak, bérházak, birtokok. Popovics, Szent János-1. Földművelésügyi miniszter által engedélyezett ingatlan közvetítő iroda. Telefon: 15-67. 968

3 SZOBÁS lakóház eladó. MÁV tisztviselőknak alkalmas. Szent Gellért-u. 9. Bővebbet Lukács György-u. 35. Telefon 14-40. 994

JÓKARBAN levő boros hordókat megvételre keresek. Címét árajánlat-ral együtt a kiadóba kérek. 987

KERESÜNK szülőtrágyát eladásra. Cím a kiadóban. 986

MAGYAR SZEMLE könyvek kedvezményes áron eladók. Cím a kiadóban. 993

BITTER-PUHR-féle német magyar szótárak kaphatók a Magyar Lapok közíróosztályánál. 992

KERESEK megvételre egy 20-25.000 pengős, lehetőleg adómentes házat. Ajánlatot pontos címmel együtt a kiadóba kérem. 989

KERÉKPÁR, javítandó állapotban kedvezményes áron eladó. Cím a kiadóban. 989

Hilán léle

Nagyobb pincét keresek, irodának megfelelő helyiséggel. Címeket kiadóba kérek. 996

Állás: nyelvi

LAPRIKKANCSOKAT fix fizetéssel és százalék részesedéssel felvezet az Erdélyi Néplap kiadóhivatala. Szilágyi Dezső-utca 5. 991

Vidékre keresek 40-50 év körüli asszonyt, aki a háztartás minden ágához ért. Cím: Oláhszentmiklós, jegyzőség, u. p. Cséffa.

Elveszett

Elveszett Dankó Ferenc névre kiállított kenyéregy. Megtalálót kérem reza Szacsavay-u. 35. alá. 6

KIADOTULAJDONOS:

szent László-nyomda R. T.

Fő- és felelősszerkesztő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc, Szent László-nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén. Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.